

Haberler

TÜRKİYE JEOLojİ KURULTAYI — 1985

Türkiye Jeoloji Kurumu ile TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası tarafından ortaklaşa olarak düzenlenen «Türkiye Jeoloji Kurultayı — 1985», 18-22 Şubat 1985 tarihleri arasında Ankara'da yapılacaktır. Kurultay'da jeoloji ve jeolojinin çeşitli dallarındaki araştırmaları konu alan bildiriler geniş kitleyi ilgilendiren güncel nitelikte konuları işleyen oturumlar, paneller, konferanslar ve birçok sosyal-kültürel düzenlemeler yer alacaktır.

27. ULUSLARARASI DÜNYA JEOLojİ KONGRESİ

27. Uluslararası Dünya Jeoloji Kongresi 4-14 Ağustos 1984 tarihleri arasında Sovyetler Birliği'nin Moskova kentinde yapıldı. Kongreye, çok sayıda ülkeden binlerce yer bilimcinin katılmasına karşın, ülkemizden salt 9 meslektaşımız (Maden Tetkik Arama Genel Müdürlüğünden Burhan Korkmaz, Erdoğan Demirtaşlı ve Dr. Evren Yazgan; İstanbul Teknik Üniversitesinden Dr. A. M. Celal Şengör; Hacettepe Üniversitesinden Doç. Dr. Erçin Kasaboğlu; İstanbul Üniversitesinden Doç. Dr. Mehmet Önalın; İzmir Dokuz Eylül Üniversitesinden Doç. Dr. Cahit Helvacı ve Dr. Fuzuli Yağmurlu; Erzurum Atatürk Üniversitesinden Dr. Salih Bayraktutan) katılma onarı bulmuşlardır.

27. Uluslararası Dünya Jeoloji Kongresinin bilimsel programı, ayrı ayrı binalarda yapılan Bilimsel Oturumlar Kollokyum ve Simpozyumlar ile Uluslararası Bilimsel kuruluşların özel toplantılarından oluşmuştu. 22 Bölümde Toplanan bilimsel oturumların ana bölümleri şunlardır:

- C.01 — Stratigrafi
- C.02 — Paleontoloji
- S.03 — Kuvaterner jeolojisi ve jeomorfoloji
- C.04 — Sedimentoloji
- C.05 — Prekambriyen jeolojisi
- C.06 — Okyanusal Havzaların jeolojisi
- C.07 — Tektonik
 - C.07.1.1 — Kıtaların Tektonik Zonlara ayrılmasının temel ilkeleri
 - C.07.1.2 — Kıtalar ve Okyanuslar arası geçiş zonları
 - C.07.1.3 — Kıtasal Kıvrımlı Kuşakların Tektoniği
 - C.07.1.4 — Litosferin Tektonik Stratigrafikasyonu
 - C.07.1.5 — Kıtasal ve Okyanusal Rift Sistemleri
 - C.07.1.6 — Kayaçlardaki Deformasyon İlkeleri
 - C.07.2.1 — Yerkabuğunun Derinlerdeki Karmaşıklığının Yarattığı Sonuçlar
 - C.07.2.2 — Kuzey Pasifik Kuşağı Tektoniğinin Ana Hatları

- C.08 — Jeofizik
- C.09 — Petroloji (Kor ve Metamorfik Kayalar)
- C.10 — Mineraloji
- C.11 — Jeokimya ve Kozmikimya
- C.12 — Metalojenez ve Cevher Mineralleri Yatakları
- C.13 — Petrol ve Gaz Sahaları
- C.14 — Katı Yakıt Maden Yatakları
- C.15 — Metalik Olmayan Maden Yatakları
- C.16 — Hidrojeoloji
- C.17 — Mühendislik Jeolojisi
- C.18 — Uzaktan Algılama
- C.19 — Karşılaştırmalı Planetoloji
- C.20 — Matematiksel Jeoloji ve Jeolojik İnfomasyon
 - C.21 — Jeolojinin Tarihçesi
 - C.22 — Jeoloji Eğitimi
- K.01 — Sovyetler Birliği'nin Jeolojisi
- K.02 — Dünyanın Enerji Potansiyeli
- K.03 — Paleoseonografya
- K.04 — Arktik Jeoloji
- K.05 — Asya'nın Tektoniği
- K.06 — Deprem
 - L.01 — Sedimanter Havzaların Gelişimleri ve Mineral ve Enerji Potansiyelleri
 - L.02 — Pasifik Orojenez Kuşağı ve Pasifik Okyanusunun Evrimi
 - L.03 — Arkeen'in Litosferi ve Kıta Kabuğunun Erken Evrimi
 - L.04 — Zamanımızda ve Kuvaternerde Levha Hareketleri
 - L.05 — Okyanuslar ve Atmosferin Ortamsal Gelişimi
 - L.06 — Levha Tektoniğinin Jeokimyasal ve Jeofiziksel Modeli
 - L.07 — Okyanus Havzaları ve Kıtaların Derin Yapılarında Jeolojik, Jeofiziksel ve Jeokimyasal Öğeler
 - L.08 — Kıtasal Kabukta Derin Sondajlar
 - L.09 — Yarıkurak Bölgelerde Yeraltısuyu Araştırmaları
 - L.10 — Proterozoyik Zamanındaki Kabuk Dinamiği ve Kabuğun Evrimi

27. Uluslararası Dünya Jeoloji Kongresi süresince, IUGS (Uluslararası Jeoloji Bilimleri Birliği), IGCP (Uluslararası Jeoloji Korelasyon Programı) ve Uluslararası Dünya Jeoloji Haritaları Komisyonu v.b. çeşitli bilimsel kuruluşların çok sayıda projelerine ilişkin toplantılar yapıldı. Bu etkinliklerin

yanısına 62 tanesi Kongre öncesi, 20 si Kongre boyunca ve 56 sı Kongre sonrası olmak üzere 138 ayrı Teknik gezi düzenlenerek binlerce yerbilimcinin katılmaları ve Sovyetler Birliği, Macaristan ve Çekoslovakya'nın jeolojisini tanımaları sağlandı. Bu gezilerden, «Kafkasya Mesozoyik öncesi Kompleksinin Jeolojisi» konulu teknik geziye ülkemizden Burhan Korkmaz, Erdoğan Demirtaşlı, Dr. Evren Yazgan ve Dr. A.M. Celal Şengör katılmış ve Kafkasya yurdumuz Doğu Anadolu ve Doğu Karadeniz bölgesiyle jeolojik ilişkisini karşılaştırmışlardır. 15-25 Ağustos 1984 tarihleri arasında gerçekleştirilen bu gezinin organizasyonu, tüm diğer geziler ve Kongre organizasyonları gibi, ender görülecek bir düzen ve mükemmel bir sunuş biçimi ile takdir toplamıştır.

Jeoloji çalışmalarının 4 yılda bir sunularak tartışıldığı böyle geniş bir platformda yurdumuzu da ilgilendiren en yeni buluş ve yorumlardan haberdar olunması; konularında uzman birçok yerbilimciyle yurdumuz ve yakın dolayının sorunlarının tartışılarak yeni fikirler elde edilmesi, Yerbilimleri alanında etkin olan değişik organizasyonların ve uygulayıcı kuruluşların çalışma disiplinleri ve yöntemlerine ilişkin bilgi alınması; Bu organizasyon ve kuruluş temsilcileriyle mevcut ve ileride oluşturulabilecek ortak çalışmalar hakkında genelde tartışılarak prensip kararlarının oluşturulması; Dünya ve Avrupa Jeoloji Haritası ile Tektonik Haritası Komisyonlarıyla, yurdumuzu içine alan paftaların basıma hazırlanması konusunda yapılan çalışmalar üzerinde görüşülerek, ileriye dönük programlar hazırlanması v.b. konularda, 27. Uluslararası Dünya Jeoloji Kongresine katılan Türk Yerbilimciler pek çok bilgi edinmişlerdir. Ancak, böyle dev boyutta bir Kongreye sadece 9 yerbilimcimizin katılabilme olanağı bulması çok üzücüdür. Bundan sonra yapılacak olan bu tür Uluslararası kongre ve toplantılara çok daha fazla sayıda meslektaşımızın katılabilmelerini dileriz.

ULUSLARARASI KATI YERKABUĞU JEOFİZİĞİ KONFERANSI

İtalyan Ulusal Jeofizik Enstitüsü ile Bilimsel ve Teknik Araştırmalar Kurumu tarafından düzenlenen «Uluslararası Katı Yerkabuğu Jeofiziği» 16-26 Temmuz tarihleri arasında Trapani-Sicilya (İTALYA) da yapıldı.

Konferansa 60 dolayında jeofizikçi ve jeolog katıldı. Konferans sırasında Yer içi Fiziği (T.J. Ahrens, California Institute of Technology, Pasadena, CA, USA); Mantoda konveksiyon akımları (R.P. Buland, Denver Federal Center, Denver, CO., USA); Plaka Tektoniğinde gelişmeler (F.V. Cormier, Massachusetts Institute of Technology, Cambridge, MA, USA); Yerkürenin serbest salınımları (A. Dziewonsky, Harvard University, Cambridge, MA, USA ve A.C. Fowler, Massachusetts Institute of Technology, Cambridge MA, USA); Otomatik yer deprem kayıt sistemleri (G. Freeman, University of California, San Diego, La Jolla, CA, USA); Akdeniz bölgesinde tektonik ve volkanolojik sismisite (H. Kanamori, California Ins-

tute of Technology, Pasadena, CA, USA); Volkanik bölgelerde derinlerdeki sıvı malzeme hareketleriyle ilgili sismik faaliyetler (I. Mueller, Dept. of Geodetic Science and Surveying, Columbus, OH, USA); Magma haznesindeki konveksiyon akımları (H.T. Melosh, University of Arizona, Tucson, AZ, USA); Püskürme mekanizması (S.A. Sipkin, Denver Federal Center, Denver, CO, USA). Magma dinamiği (F. J. Spera, Princeton University, Princeton, NJ, USA ve J.H. Woodhouse, Harvard University, Cambridge, MA, USA); Jeofizik olaylar ve modern jeodezi (D.A. YUEN, Arizona State University, Tempe, AZ, USA) konulu tebliğler sunuldu.

Konferansa ülkemizden Doç. Dr. Cavit Demirkol (Çukurova Üniversitesi) katılmıştır.

IGCP, 5. NUMARALI PROJENİN 1984 YILI TOPLANTISI

I.G.C.P. (Uluslararası jeoloji Korelasyon Programı)'nın 5. Numaralı Projesi (Alp-Akdeniz kuşağındaki Hersinyen ve Hersinyen öncesi jeolojik olayların korelasyonu) yıllık toplantı ve arazi gezileri 17-28 Eylül 1984 tarihlerinde Yunanistanda yapıldı. Ülkemizi, M.T.A. Genel Müdürlüğünden Geo. Yük. Müh. Erdoğan Demirtaşlı'nın Proje koordinatörü olarak temsil ettiği bilimsel toplantıda Sovyetler Birliği, Bulgaristan, Çekoslovakya, Yunanistan, Avusturya, Fransa, İsviçre, İspanya, İtalya, Yugoslavya, Macaristan ve Romanya'dan katılan 30 yerbilimci ülkelerini ilgilendiren jeotavesler konusunda bildiri sundular. Ülkemizden geçen (F) ve (G) jeotavesleri boyunca gözlenen Paleozoik yaşlı jeolojik olaylarla ilgili Stratigrafik korelasyon formları bilimsel oturumda Erdoğan Demirtaşlı tarafından açıklandı. Toplantının ilk günkü oturumunda Alp-Akdeniz kuşağının Paleozoik devirdeki jeotektonik evrimi ile ilgili 11 adet bildiri sunuldu. Bilimsel toplantının Atinada yapılmasından sonra başlayan arazi gezilerinde, Güneyde Pireus'den başlayıp kuzeyde Drama ve Rodop masifine kadar uzanan geniş bir bölgede Yunanistanın en önemli jeotektonik birimlerinin birbirleriyle ilişkileri ve belli başlı özellikleri tanıtıldı.

ULUSLARARASI KARST SU KAYNAKLARI SİMPOZYUMU

7-19 Temmuz 1985 Ankara/Antalya

Ülkemizin yaklaşık üçte biri eriyebilir kireçtaşları (karstik) ile kaplıdır. Su kaynakları potansiyelinin büyük bir kısmı bu alanlarda bulunmaktadır. Kalkınma çabalarında başlıca olumsuz etken olan «enerji açığı» sorunu, büyük ölçüde bu su kaynakları potansiyelinin daha ekonomik bir şekilde değerlendirilebilmesi ile giderilebilir. Ancak karstik alanlardaki su potansiyelinden yararlanmada ve su yapılarının inşasında (örneğin May, Keban ve Apa barajlarında görüldüğü gibi) ortaya çıkan sorunlar önemli boyutlara ulaşmaktadır. Bu açıdan, «Karst Su Kaynakları» konulu uluslararası bir simpozyumun Türkiye'de düzenlenmesinin önemi ve ülkemizin bu simpozyumla elde edebilecekleri açıkça görülebilir. Simpozyum, dünyanın çeşitli ülkelerin-

den konuyla ilgili bilim adamı ve araştırmacıları bir araya getirip karstik alanlarda ortaya çıkan, 'Su Kaynaklarını Değerlendirme' ve 'Su Yapıları İnşası'na ilişkin sorunların tartışılmasını, karşılıklı bilgi ve düşünce alışverişini sağlamak amacındadır.

7-19 Temmuz 1985 tarihleri arasında düzenlenecek olan bu simpozyum, H.Ü. Mühendislik Fakültesi Dekanlığı, H.Ü. Yerbilimleri Uygulama ve Araştırma Merkezi, H.Ü. Karst Araştırma Merkezi Projesi, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP), Birleşmiş Milletler Teknik İşbirliği Dairesi (UNDTCD) ve D.S.İ., M.T.A., E.İ.E. Genel Müdürlükleri ve konu ile ilgili Üniversitelerce desteklenmektedir. Simpozyum etkinlikleri Ankara ve Antalya'da gerçekleştirilecektir.

Simpozyumda sunulacak tebliğler aşağıdaki konuları kapsayacaktır; Hidrojeoloji, Jeokimya, Modelleme, Hidrojeoloji Laboratuvar Deney Yöntemleri, İzleme Teknikleri, Karst Jeofiziği ve Karst ile İlgili Diğer Araştırma Yöntemleri, Çökme Oluşukları, Uzaktan Algılama Yöntemleri, Yeraltı ve Yüzeysel Suları Hidrojeoloji, Mühendislik özellikleri ve Sorunları, Su Gereksinimi Tahmin Yöntemleri, Sulama Potansiyeli ve Sulama Pratiği Yöntemleri.

Simpozyuma tebliğ sunarak veya dinleyici olarak katılma isteklerini Doç. Dr. Gültekin Günay (Hacettepe Üniversitesi Hidrojeoloji Müh. Anabilim Dalı, Beytepe-Ankara)'a iletilmesi gerekmektedir. Sunulması düşünülen tebliğ özetlerinin yazım formatına uygun bir şekilde daktilo edilmiş iki nüshasının en geç 1 Şubat 1985 tarihine kadar gönderilmesi gerekmektedir.

YENİ YAYINLAR

MADEN ARAMACILIĞINDA KAYAÇ JEOKİMYASI

(Rock Geochemistry in Mineral Exploration)

G. J. S. Govett

1983.

474 sayfa,

235 Hollanda Florini, ELSEVIER.

Bu kitap «Jeokimya Araştırma Elkitabı» serisinin 3. cildini oluşturmaktadır. Daha çok analitik metodların ve veri değerlendirme konularının yer aldığı ilk iki ciltten (Jeokimyasal Araştırmada Analitik Yöntemler; Jeokimyasal Araştırmada Veri Analizi ve İstatistik) farklı olarak kayaç jeokimyası özgün işleme tekniğine değinen ilk kitap olmaktadır. Kitap bölgesel ve lokal-maden ocağı boyutlarında olmak üzere iki ana bölümde düzenlenmiştir. Belirli tipteki cevherlere ayrı bölümler içerisinde değerlendirilmiştir.

KISIM 1. Genel İlkeler;

- Elementlerin jeokimyasal davranışı ve örnekleme sorunları,
- Jeokimyasal anomalilerin tanınması.

KISIM 2. Bölgesel Ölçekte Araştırma;

- Plutonik kayalara ilişkin yataklar.
- Damar ve yerdeğişim yatakları.
- Volkanik ve çökel ilişkili stratiform yataklar.

KISIM 3. Lokal ve Maden Ocağı Ölçekli Araştırma:

- Porfiri tip yataklar.
- Damar ve yerdeğişim yatakları.
- Volkanik ve çökel stratiform yatakları; Pre-kambriyen, Proterozoyik, Kuroko New Brunswick, Kıbrıs, Türkiye, Okyanusya

KISIM 4. Özet ve Sonuçlar

EKLER

ÇÖKEL HAVZA ANALİZİ KURALLARI

(Principles of Sedimentary Basin Analysis)

A. D. Miall

1984.

550 sayfa, bez ciltli, 387 resim, şekil ve tablo
47.10 Dolar, Springer-Verlag.

Çökel Havza Analizi Kuralları jeologlara, fasiyes ve çökelim sistemleri analizlerinin, sismik stratigrafinin ve havza haritalama tekniklerinin modern yöntemlerini kullanarak eski çökel havzaların jeolojik gelişiminin canlandırılmasını sağlayan pratik bir kılavuz niteliğindedir. Stratigrafiye, litostratigrafik birimlerin jenezini açıklayan yeni bir yaklaşımda bulunulmuştur. Bu kitap aynı zamanda havza mimarisinde plaka tektoniği etkinliğinin ayrıntılı bir analizini ve östetik deniz seviyesi değişikliklerinin geniş bir tartışmasını da içermektedir.

Kitap baştanbaşa jeologların bilfiil arazi yüzleklerinde, kuyu kayıt ve karotlarında görebildikleri ile jeofizik teknikler kullanılarak elde edilen veriler üzerine kurulmuştur. Bol resimli ve bütün dünyadan çok sayıda örnekleri taşıyan bu kitap jeoloji eğitimi gören öğrenciler ve jeologlarca ilgiyle karşılanacaktır.

İÇERİK

Giriş-Veri Toplama-Stratigrafik Korelasyon-Fasiyes Analizi-Havza Haritalama Metodları-Çökelim Sistemleri - Gömülme Tarihiçesi - Bölgesel ve Global Stratigrafik Dönemler-Sedimentasyon ve Levha Tektoniği-Sonuçlar.

KENAR HAVZA JEOLJİSİ :

Günümüz ve Eski Kenar Havzalarda Volkanik ve İlişkili Çökel ve Tektonik Süreçler.

(Marginal Basin Geology : Volcanic and Associated Sedimentary and Tectonic Processes in Modern and Ancient Marginal Basins).

B.P. Kokelaar ve M.F. Howells (Editörler)

1984.

328 sayfa, 143 resim, şekil ve tablo.

30.00 Pound, BLACKWELL,

Bu özel yayın, Eylül 1982'de Keele Üniversitesinde Volkanik Çalışmalar Grubu tarafından düzenlenen «Kenar Havzalarda Volkanik Süreçler» konferansından ortaya çıkmıştır.

İÇERİK

Süreçler - Batı Pasifik Bölgesi - Güney Amerika ve Antartika — Alt Paleozoyik.

JEOTEKNİK MÜHENDİSLİĞİ

(Geotechnical Engineering)

Lee, White ve Ingles

1983.

508 sayfa.

13.00 Dolar, Pitman

İÇERİK

1. Zemin oluşumu, sınıflaması ve araştırması.
2. Zemin değişkenliği.
3. Direnç ve deformasyon.
4. Zeminden suyun akışı.
5. Oturma ve sıkışma.
6. İstinad yapıları.
7. Şev duraylılığı.
8. Temeller.
9. Zemin araştırmaları

KIRINTILI KAYALARDA YAPILAR VE İSTİFLER

(Structures and Sequences in Clastic Rocks)

J.C. Harms, J.B. Southard ve R.G. Walker

1983.

249 sayfa. İnce kapaklı.

SEPM/AAPG üyelerine 12, diğerlerine 25 Dolar.

SEPM.

Birincil yapıların ve katmanlanma istiflerinin kırıntılı çökel ortamların yorumlamasında birer araç olarak kullanıldığı bu kısa kurs notları, yatak biçimlerine ilişkin deneysel çalışmaların ve düşüncelerin ve de birincil çökel yapıların bir özetini sunmaktadır. Ayrıca, şaşırtıcı ve anlaşılmasayan sorunların yer aldığı önemli sedimentoloji konuları da yazarlar tarafından tartışılmaktadır.

DENİZEL EVAPORİTLER

(Marine Evaporites)

SEPM kısa Kurs Notları, No. 4

P.M. Harris (Editör)

1983.

593 sayfa. ince kapaklı.

SEPM/AAPG üyelerine 8, diğerlerine 10 Dolar.

ÇAĞDAŞ VE ESKİ DERİN DENİZ YELPAZE ÇÖKELİMİ

(Modern and Ancient Deep-Sea Fan Sedimentation)

SEPM Kısa Kurs Notları, No. 14

SEPM/AAPG üyelerine 25, diğerlerine 31 Dolar.

C.H. Nelson ve T.H. Nilsen (Editörler)

1984.

404 sayfa. ince kapaklı.

SEPM.

Bu cilt derin deniz yelpazesi kumtaşı havzalarının baştan başa yeniden gözden geçirilmiş, çağdaş bir özetini vermektedir. Bu kısa kurs notları bazı çağdaş ve eski derin deniz yelpaze sistemlerini stratigrafi, geometri, morfoloji, çökelim süreçleri, dağılım düzenleri, petrografi... v.b. konularında karşılaştırmaktadır. Güncel ve eski yelpazelerdeki bu özelliklerin karşılaştırılması yokmuş, denizaltı kanyonu, iç yelpaze, orta yelpaze, dış yelpaze ve havza düzü fasiyeslerinin tanınmasında belirleyici ölçütler olarak kullanılmaktadır. Bu kriterler sismik kayıt, karot, kuyu logları ve mostraların analizinde de uygulanabilir. Çağdaş ve eski yelpazelerden alınan bu fasiyes örnekleri belirli ayrıntılara kadar sunulmakta; tektonik çatı (framework), çökel kaynak miktarı ve tipine bağlı değişimler tartışılmaktadır. Son olarak derin deniz yelpazelerindeki mevcut stratigrafik kapanların özellikleri anlatılmaktadır.

MUSTAFA HALICI'YI YİTİRDİK

Üyemiz Mustafa Halıcı'yı yitirdik. 1953 yılında Boğazlıyan'da doğan ve 1977 yılında Karadeniz Teknik Üniversitesi Jeoloji Mühendisliği bölümünden mezun olan Halıcı, İller Bankası ve DSİ'de görev aldı.

Ailesine ve üyelerimize başsağlığı dileriz.